

บทที่ 4

ปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ

จากการศึกษาพิจารณาถึงกฎหมายที่ได้ให้อำนาจและหน้าที่ให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินคดีอาญาในฉบับต่าง ๆ แล้ว จะเห็นได้ว่าขอบเขตการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ และสถานะทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในแต่ละฉบับนั้นมีความแตกต่างกันและในบางฉบับได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นพนักงานสอบสวน ซึ่งทำให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเข้ามามีบทบาทในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นหน่วยงานแรก แทนที่หน่วยงานตำรวจ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนในการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป ขอบเขตการใช้อำนาจ และสถานะทางกฎหมายที่แตกต่างกันของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ทำให้การปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายไม่ได้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และได้ก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติการแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือหลายประการ ดังต่อไปนี้

4.1 ขอบเขตการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ถึงขอบเขตการใช้อำนาจสอบสวนของเจ้าหน้าที่ทหารเรือตามพระราชบัญญัติต่าง ๆ แล้ว จะเห็นได้ว่า อำนาจสอบสวนที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือได้รับนั้น มีความแตกต่างกัน ซึ่งสามารถแบ่งได้ ดังนี้

1. อำนาจสอบสวน คือ อำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐาน และดำเนินการทั้งหลายอื่น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งพนักงานสอบสวนได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง หรือพิสูจน์ความผิด และเพื่อจะเอาตัวผู้กระทำผิดมาฟ้องลงโทษ การที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือจะมีอำนาจสอบสวนได้จะต้องมีกฎหมายให้อำนาจและหน้าที่ ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นพนักงานสอบสวนด้วย ซึ่งจากการศึกษาในบทที่ 3 พบว่าเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการสอบสวนตามกฎหมาย 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล และพระราชบัญญัติว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย เมื่อกฎหมายได้มอบอำนาจและหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับการแต่งตั้งย่อมมีอำนาจ และหน้าที่เหมือนกับพนักงานสอบสวน ตามประมวล

กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาทุกประการ¹ และเมื่อพิจารณาประกอบกับลักษณะของการกระทำผิด แล้วจะพบว่าเจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานสอบสวนนั้น มีอำนาจอย่างกว้างขวางในการปฏิบัติการปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายในทะเล เนื่องจากการกระทำผิดตามกฎหมายหลายฉบับที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานสอบสวน มีอำนาจในการสอบสวนได้โดยอาศัยมาตรา 4 ของพระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล

เมื่อพิจารณาถึง พ.ร.บ. ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล ประกอบกับ พ.ร.บ. ว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย และ พ.ร.บ. การประมงแล้ว จะเห็นได้ว่า แม้ว่า พ.ร.บ. ว่าด้วยสิทธิการประมงฯ จะได้มอบอำนาจการสอบสวนไว้ให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือ และ พ.ร.บ. การประมง จะมอบอำนาจแต่เพียงการตรวจค้น จับกุม ให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือก็ตาม แต่กฎหมายเกี่ยวกับการประมงก็อยู่ในอำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการป้องกันและปราบปรามตาม พ.ร.บ. ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดทางทะเลอยู่ด้วย ในการปฏิบัติการเกี่ยวกับกฎหมายการประมง เจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงสามารถอาศัยอำนาจ ตาม พ.ร.บ. ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเลในการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดตามกฎหมายเกี่ยวกับการประมงได้

อำนาจในการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ตาม พ.ร.บ. ให้อำนาจทหารเรือฯ นั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการสอบสวนจนเสร็จสิ้น และจัดทำสำนวนการสอบสวนส่งให้พนักงานอัยการได้ หากได้กระทำภายในกำหนดเวลาไม่เกิน 7 วัน นับแต่จับกุมผู้กระทำความผิด ทั้งนี้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจจับกุม และควบคุมผู้ถูกจับกุมได้ไม่เกิน 7 วัน และต้องนำตัวผู้ถูกจับกุมส่งให้กับพนักงานสอบสวนเพื่อให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป หากปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ทหารเรือทำการสอบสวนได้ทันตามกำหนดเวลา และสามารถจัดทำสำนวนการสอบสวนให้พนักงานอัยการได้

ปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปก็คือ การจัดทำสำนวนการสอบสวนโดยเจ้าหน้าที่ทหารเรือดังกล่าว จะถือว่าเป็นการจัดทำสำนวนการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวนหรือไม่ ทั้งนี้เพราะไม่มีบทบัญญัติมาตราใดได้กล่าวถึงพนักงานสอบสวนผู้รับผิดชอบสำนวน ซึ่ง

¹ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(6)

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย

2. อำนาจในการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้น คือ อำนาจในการแสวงหาข้อเท็จจริง และหลักฐาน รวบรวมพยานหลักฐาน หรือดำเนินการทั้งหลายอื่น ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ซึ่งเจ้าหน้าที่ทหารเรือได้ทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริงหรือทราบรายละเอียดแห่งความผิด หรือพิสูจน์ความผิด หรือเพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาส่งให้แก่พนักงานสอบสวนต่อไป จะเห็นได้ว่า อำนาจในการสืบสวนเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่ทหารเรือนั้นเป็นการนำเอาความหมายของการสืบสวนและการสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเข้าไว้ด้วยกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาได้ แต่การสืบสวนสอบสวนของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ นั้น กระทำได้แต่เพียงเบื้องต้นเท่านั้น ซึ่งตามพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล พ.ศ.2530 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ. 2534 นั้น ก็ได้บัญญัติถึงขอบเขตของคำว่า “เบื้องต้น” ไว้ว่า เจ้าหน้าที่ทหารเรือจะมีอำนาจในการกระทำการได้มากน้อยเพียงใด ในทางปฏิบัติเจ้าหน้าที่ทหารเรือ เมื่อทำการจับกุมผู้กระทำความผิดแล้วก็จะทำการสอบถาม และจัดทำบันทึกการจับกุม ตลอดจนรวบรวมพยานหลักฐานของกลางต่าง ๆ เพื่อส่งมอบให้พนักงานสอบสวนต่อไป จะเห็นได้ว่าในทางปฏิบัติ นั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือทำหน้าที่คล้ายกับเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ กล่าวคือ เมื่อได้รับแจ้งเหตุหรือพบความผิดซึ่งหน้า เจ้าหน้าที่ตำรวจจะเข้าทำการตรวจค้น และจับกุมผู้กระทำความผิด หรือปล่อยตัวไปหากพบว่าไม่ได้กระทำความผิด เมื่อจับกุมตัวผู้กระทำความผิดแล้ว เจ้าพนักงานตำรวจจะจัดทำบันทึกการจับกุม และนำส่งพยานหลักฐานที่ยึดมาได้ มอบให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการสอบสวนต่อไป

อำนาจในการสืบสวนเบื้องต้นนั้น เป็นการกำหนดอำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือขึ้นมาใหม่ ซึ่งมีความแตกต่างจากบทบัญญัติตามพระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างในทะเล พ.ศ.2490 ที่ได้กำหนดอำนาจและหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นพนักงานสอบสวนมีอำนาจเทียบเท่ากับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และจากการพิจารณาถึงขอบเขตอำนาจต่างๆ ตลอดจนความหมายของการสืบสวนและการสอบสวนเบื้องต้นแล้ว จะเห็นได้ว่าการสืบสวนและสอบสวนเบื้องต้นเป็นส่วนหนึ่งของการสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อเจ้าหน้าที่ทหารเรือดำเนินการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นแล้ว จะต้องนำตัวผู้ถูกจับกุม และพยานหลักฐานเท่าที่รวบรวมได้ ส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป เจ้าหน้าที่ทหารเรือมิได้มีอำนาจในการจัดทำสำนวนการสอบสวนส่งให้พนักงานอัยการได้เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ตาม พ.ร.บ.ให้อำนาจทหารเรือฯ บันทึกต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือจัดทำขึ้น เช่น บันทึกการจับกุม บัญชีของกลาง จึงเป็นเอกสาร

- ส่วนหนึ่งที่จะอาจจะถูกรวบรวมไว้ในสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจในฐานะพยานเอกสารชิ้นหนึ่งเท่านั้น

เมื่อพิจารณาในทางพยานหลักฐานแล้ว จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ทหารเรือจะมีโอกาสใกล้ชิด และพบเห็นข้อเท็จจริงในการกระทำผิดกฎหมายในทะเลมากกว่าพนักงานสอบสวนที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่บนพื้นที่ทางบก อาจจะกล่าวได้ง่ายๆ ว่าเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ซึ่งกฎหมายได้มอบอำนาจและหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามผู้กระทำความผิดกฎหมายในทะเลนั้น มีโอกาสเป็นประจักษ์พยานมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นพนักงานสอบสวนบนพื้นที่ทางบก ทั้งนี้ เพราะประจักษ์พยาน หมายถึง พยานบุคคลผู้รู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการกระทำผิดโดยตรง มิใช่รู้เห็นเหตุการณ์ที่เป็นเพียงเหตุแวดล้อมกรณีเท่านั้น³ หรือหมายถึง พยานบุคคลที่ได้สัมผัส (perceive) ข้อเท็จจริงที่จะเบิกความมาด้วยตนเอง⁴ จะเห็นได้ว่า ในการปฏิบัติหน้าที่ตามปกติของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการลาดตระเวนตรวจการณ์นั้น ย่อมมีโอกาสได้สัมผัสข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำผิดในทะเลที่เกิดขึ้นได้มากกว่าพนักงานสอบสวน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อพบเห็นการกระทำผิดกฎหมายแล้ว ก็จะจับกุมและรวบรวมพยานหลักฐาน นำส่งให้พนักงานสอบสวนบนพื้นที่ทางบก หากพิจารณาแล้วจะพบว่า พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้นเป็นเพียงผู้รับฟังข้อเท็จจริงจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ซึ่งในทางพยานหลักฐานแล้ว พนักงานสอบสวนซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจนั้น เป็นเพียงพยานบอกเล่า คือ รับฟังข้อเท็จจริงจากผู้อื่นมาอีกทอดหนึ่งเท่านั้น ในคดีอาญานั้นประจักษ์พยานมีความสำคัญมากกว่าพยานบอกเล่า ในขณะที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีโอกาสเป็นประจักษ์พยานมากกว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ในการปฏิบัติงานในการตรวจค้น จับกุม ตามกฎหมายฉบับต่างๆ ที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือได้รับมอบอำนาจและหน้าที่ในการปฏิบัติการณ์นั้น เมื่อได้ทำการจับกุมแล้ว พยานหลักฐานต่างๆ ก็มักจะไม่ใช่อยู่ เช่น การจับกุมผู้ทำการระเบิดปลาในทะเล กว่าเรือจะเข้าเทียบท่าพยานหลักฐานคือ ปลาที่จับมาได้ก็มักจะเน่าเสีย ทำให้ยากแก่การพิสูจน์ หากผู้กระทำความผิดให้การปฏิเสธเมื่อมาถึงฝั่งหรือให้การปฏิเสธในชั้นศาล หากได้มีการรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้น เช่น การจัดทำบันทึก

³ โสภณ รัตนากร, คำอธิบายกฎหมายลักษณะพยาน พ.ศ.2537, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร: บริษัทธรรมสารจำกัด, 2537) หน้า 43

⁴ เข็มชัย ชุตินวงศ์, กฎหมายลักษณะพยาน พ.ศ.2535, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2536) หน้า 9

ถ่ายภาพ ตรวจสอบ รวบรวม พยานวัตถุ พยานเอกสารในชั้นต้น หากได้มีการตรวจสอบบันทึกไว้ในทันทีต่อหน้าผู้ถูกกล่าวหาในขณะนั้น น่าจะเป็นพยานหลักฐานที่ดีในอันดับแรก เนื่องจากเป็นพยานหลักฐานที่มีความใกล้ชิดกับการกระทำผิดมากที่สุด ที่จะสามารถใช้ยืนยันการกระทำผิดของผู้ต้องหาได้ หากปล่อยเวลาให้ล่วงเลยนานไป หากผู้ต้องหาปฏิเสธและไม่มีการเก็บหลักฐานบันทึกปากคำไว้ เมื่อมีการสอบสวนโดยพนักงานสอบสวนในภายหลัง ก็ไม่อาจหาหลักฐานยืนยันความผิดได้ก็มิผลทำให้ความสมบูรณ์ของพยานหลักฐานบกพร่องหรือเปลี่ยนแปลงไป พยานหลักฐานก็ไม่เพียงพอที่จะทำให้ศาลลงโทษผู้ต้องหาได้

การที่กฎหมายได้มอบอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือในการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้น จึงน่าจะมีความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายที่เกิดขึ้นในทะเล และเกิดประโยชน์ต่อการดำเนินคดีอาญา เนื่องจากสามารถรวบรวมพยานหลักฐานชั้นต้นโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อนำไปใช้ในการพิจารณาตัดสินในชั้นศาลได้ และสถานะทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้น ก็อยู่ในฐานะของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจซึ่งมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย และช่วยเหลือพนักงานสอบสวนในการรวบรวมพยานหลักฐานในการดำเนินคดีตามปกติอยู่แล้ว

3. อำนาจในการตรวจค้น จับกุม เป็นอำนาจที่กฎหมายหลายฉบับได้มอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือได้ปฏิบัติการในการพิทักษ์รักษากฎหมายในทะเล เพื่อให้เกิดความสะดวกในการปฏิบัติการ กฎหมายจึงได้มอบอำนาจให้กับเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ในฐานะที่เป็นเจ้าพนักงานของรัฐที่มีศักยภาพ และมีความเหมาะสมในการปฏิบัติมากกว่าหน่วยงานอื่น ให้มีอำนาจในการตรวจค้น และจับกุมผู้กระทำความผิดด้วย แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือ การปฏิบัติในการตรวจค้น จับกุม ทั้งนี้เนื่องจากเป็นดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับมอบอำนาจในการใช้ดุลยพินิจซึ่งเป็นเรื่องที่ย่อมขังมีความละเอียดอ่อนเจ้าหน้าที่ทหารเรือส่วนใหญ่ได้รับการอบรมมาในทางการใช้อาวุธ การยุทธการ การใช้ดุลยพินิจในบางครั้ง จึงอาจจะก่อให้เกิดความผิดพลาดและอาจจะสร้างความเสียหายให้กับผู้ที่ถูกตรวจค้น หรือจับกุมได้

นอกจากนี้ในบางครั้งการใช้ดุลยพินิจในการตรวจค้น จับกุมของเจ้าหน้าที่ทหารเรือนั้นอาจมีความเกี่ยวข้องกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างประเทศได้ด้วย เนื่องจากในทะเลนั้นไม่สามารถจะทราบได้ว่า เรือที่กระทำความผิดนั้น เป็นเรือต่างชาติหรือเป็นเรือไทย หากเจ้าหน้าที่ทหารเรือใช้ดุลยพินิจโดยผิดพลาดหรือกระทำการไปจนเกินสมควรแก่เหตุ อาจจะนำไปสู่ข้อขัดแย้งระหว่าง

ประเทศได้ แม้ว่าการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการตรวจค้น จับกุมเรือที่ต้องสงสัยอาจจะทำให้เกิดความเสียหายได้ แต่เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเล ยังคงมีความจำเป็นที่จะต้องมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือในการใช้ดุลพินิจในการตรวจค้น จับกุม เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีความสามารถในการปฏิบัติการในทะเลได้ดีกว่าหน่วยงานอื่น หากไม่มีการมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือในการตรวจค้น จับกุมแล้ว ย่อมทำให้เป็นช่องทางให้มีการกระทำผิดทางกฎหมายในทะเลมีมากขึ้น ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อถึงการประกอบอาชีพประมง และการท่องเที่ยวของประเทศ ทำให้ความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจไม่ได้รับความเชื่อถือจากต่างประเทศ

อย่างไรก็ดี การมอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจแต่เพียงการตรวจค้น และจับกุม และนำตัวผู้ถูกจับกุมส่งให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการต่อไปนั้น อาจจะไม่เกิดประโยชน์ในการดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิดเท่าใดนัก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือมิได้มีอำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อส่งมอบให้กับพนักงานสอบสวนพร้อมกับผู้ถูกจับกุมได้ ซึ่งหากไม่มอบอำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐานให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือด้วยนั้น ย่อมทำให้ไม่มีประจักษ์พยานในการกระทำผิดได้ จึงสมควรที่จะมอบอำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือด้วย สำหรับวิธีการปฏิบัติในการตรวจค้น จับกุมนั้น มีส่วนสัมพันธ์กับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ซึ่งจะขอล่าถว้ถึงไว้ในหัวข้อ 4.3 ต่อไป

4. อำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหา คือ อำนาจในการคุมตัวผู้ต้องหา เพื่อนำส่งพนักงานสอบสวน ความหมายของคำว่า “ควบคุม” ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นั้นได้ให้ความหมายว่า หมายรวมถึง การคุมหรือกักขังผู้ถูกจับโดยพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ในระหว่างสืบสวนและสอบสวน กฎหมายที่ได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือ มีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ที่ถูกจับได้มีอยู่ 3 ฉบับคือ พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล พ.ศ.2490 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.2534) พระราชบัญญัติว่าด้วย ความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล พ.ศ.2530 และพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด พ.ศ.2534 ซึ่งอำนาจในการควบคุมตัวผู้ถูกจับกุมตามกฎหมายในแต่ละฉบับนั้น มีความแตกต่างกัน ดังนี้

- พระราชบัญญัติให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล ได้มอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือ สามารถควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ได้ไม่เกิน 7 วัน และระยะ

เวลาที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือควบคุมตัวผู้ต้องหา นั้น มิให้นับรวมเข้าเป็นการควบคุมตัวผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กล่าวคือ เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารเรือจับกุมผู้ต้องหาไว้แล้ว มีอำนาจควบคุมผู้ต้องหาไว้ไม่เกิน 7 วัน แล้วต้องปล่อยตัวหรือส่งมอบให้พนักงานสอบสวน เพื่อดำเนินการต่อไป แต่ไม่ให้ถือว่าการควบคุมตัว โดยเจ้าหน้าที่ทหารเรือ นั้นเป็นการควบคุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารเรื่อนำตัวผู้ต้องหาส่งให้พนักงานสอบสวนแล้ว พนักงานสอบสวนย่อมมีอำนาจควบคุมผู้ต้องหาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา นับตั้งแต่วันที่ผู้ต้องหาถูกนำตัวมายังที่ทำการของพนักงานสอบสวน

- พระราชบัญญัติว่าด้วย ความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล กฎหมายฉบับนี้ได้มอบอำนาจให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการควบคุมผู้ต้องหาไว้ได้ไม่เกินความจำเป็นตามพฤติการณ์แห่งคดี โดยไม่ได้มีการกำหนดว่าจะควบคุมผู้ต้องหาไว้นานเท่าไร หรือด้วยวิธีการใด ทั้งนี้เพราะกฎหมายใช้เพียงคำว่าไม่ให้เกินความจำเป็นตามพฤติการณ์ จึงขึ้นอยู่กับดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการควบคุมตัวผู้ต้องหา โดยพิจารณาจากความร้ายแรงแห่งคดี ซึ่งความร้ายแรงแห่งคดีนี้โดยปกติจะต้องอาศัยดุลพินิจจากผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจทางด้านกฎหมายพอสมควรที่จะพิจารณาว่าคดี แต่ละคดีนั้นมีความร้ายแรงแตกต่างกันมากน้อยเพียงใด แม้ว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดในลักษณะของการก่อวินาศกรรม ก็ควรจะใช้ดุลพินิจในทางกฎหมายในการพิจารณาควบคุมตัวผู้ต้องหาเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันทางด้านกฎหมาย การใช้ดุลพินิจทางทหารในการควบคุมตัวผู้หา นั้น จะเป็นการไม่ยุติธรรมต่อผู้ถูกจับกุมหรือผู้ถูกกระทำ การให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการใช้ดุลพินิจในการควบคุมตัวอย่างกว้างขวางเช่นนี้ จะเป็นอันตรายอย่างยิ่งต่อผู้ถูกจับกุม

- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการปฏิบัติการในบริเวณพื้นที่ที่อยู่นอกทะเลอาณาเขต ซึ่งรัฐชายฝั่งมีเพียงสิทธิอธิปไตยในการแสวงและสงวนทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ภายในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะเท่านั้น ไม่มีอำนาจอธิปไตยในการดำเนินการใด ๆ ในบริเวณดังกล่าว แต่เนื่องจากในบริเวณทะเลหลวงและเขตเศรษฐกิจจำเพาะนั้น มักจะเกิดอาชญากรรมระหว่างประเทศขึ้น เช่น โจรสลัด การค้าทาสทุกๆ ประเทศจึงต้องร่วมมือกันในการประกอบอาชญากรรมระหว่างประเทศเหล่านั้น โดยถือเป็นหลักสากลของทุกประเทศในการปราบปรามการกระทำผิดเกี่ยวกับโจรสลัดในประเทศไทยจึงได้มีการตรากฎหมายฉบับนี้ขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมี

อำนาจและหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด เพราะถือว่าเป็นหน่วยงานซึ่งมีความเหมาะสมมากที่สุด

กฎหมายฉบับนี้ได้กำหนดอำนาจให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ไม่เกิน 30 วัน หากมีความจำเป็นต้องใช้เวลาเกินกว่า 30 วัน ต้องขออนุมัติจากผู้บัญชาการทหารเรือ เมื่อควบคุมมาถึงที่ทำการของเจ้าหน้าที่ทหารเรือแล้ว เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจควบคุมตัวได้อีก 12 วัน เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารเรือได้จัดส่งผู้ต้องหาให้กับพนักงานสอบสวนแล้ว พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดให้การควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่ถือว่าเป็นการควบคุมตัวผู้ต้องหา ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ซึ่งหมายความว่าเมื่อนำตัวผู้ต้องหาส่งไปยังพนักงานสอบสวนแล้วพนักงานยังคงมีอำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหาได้อีกตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

จะเห็นได้ว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการกระทำการในบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะและทะเลหลวง ซึ่งอยู่นอกทะเลอาณาเขต เมื่อมีการจับกุมผู้กระทำความผิดได้ในบริเวณดังกล่าว มีความจำเป็นในการเดินทางพาตัวผู้ต้องหา ตลอดจนลากจูงเรือเข้ามาส่งให้พนักงานสอบสวนบนพื้นที่ทางบก ซึ่งต้องใช้เวลาในการเดินทางหลายวัน การนำตัวผู้ต้องหาไปส่งให้พนักงานสอบสวนนั้นไม่ว่าจะถือว่าเป็นการควบคุมตัว เพราะหากพิจารณาถึงขั้นตอนในการจับกุมตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้ว เมื่อเจ้าพนักงานหรือราษฎรผู้ทำการจับ ทำการจับกุมผู้กระทำความผิดแล้ว ต้องนำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจโดยทันที การที่พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้กำหนดระยะเวลาในการควบคุมตัวผู้ต้องหาของเจ้าหน้าที่ทหารเรือไว้ยาวนานถึง 30 วันนั้น คงจะเป็นระยะเวลาที่ยาวนานมากพอสมควร การที่กฎหมายได้กำหนดเวลาไว้เช่นนั้นน่าจะเป็นการกำหนดเวลาไว้เพื่อที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือจะได้นำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวน นอกจากการควบคุมตัวผู้ต้องหาไว้ไม่เกินกว่า 30 วันแล้ว เมื่อนำตัวผู้ต้องหามายังที่ทำการของเจ้าหน้าที่ทหารเรือแล้ว กฎหมายยังให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ในการควบคุมตัวไว้ได้อีกไม่เกิน 12 วัน นับแต่วันที่มาถึงที่ทำการ การที่กฎหมายกำหนดอำนาจและเวลาให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือทำการควบคุมตัวไว้ได้อีกนั้น คงจะเป็นการไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่ทหารเรือตามกฎหมายฉบับนี้ ได้รับมอบอำนาจในการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นเท่านั้น มิได้รับการแต่งตั้งหรือมอบอำนาจและหน้าที่ให้เป็นพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา การ

ที่กฎหมายให้การมอบอำนาจในการควบคุมตัวไว้ไม่เกิน 30 วันนั้น ก็เพื่อความสะดวกในการเดินทางนำตัวผู้ต้องหาส่งพนักงานสอบสวนบนพื้นที่ทางบก การที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ทหารเรือทำการควบคุมตัว เมื่อนำตัวผู้ต้องหาถึงยังที่ทำการทหารเรือได้อีก 12 วันนั้น จะไม่มีเหตุผลอย่างใดๆ ในการสนับสนุนการควบคุมดังกล่าวได้ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานสอบสวน และการที่กฎหมายได้มอบอำนาจให้ทำการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นอยู่แล้ว เมื่อกำหนดถึงระยะเวลาในการนำตัวผู้ต้องหาส่งให้พนักงานสอบสวนแล้ว ก็น่าจะเพียงพอในการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ประกอบกับการรับนำตัวผู้ต้องหาและพยานหลักฐานต่างๆ เท่าที่รวบรวมได้นำส่งพนักงานสอบสวน เพื่อทำการสอบสวนนั้น โดยรวดเร็วจะเป็นประโยชน์ต่อการรวบรวมพยานหลักฐานและการดำเนินคดีอาญาของพนักงานสอบสวนเป็นอย่างมาก เนื่องจากพนักงานสอบสวนมีโอกาสที่จะทราบข้อเท็จจริงได้อย่างรวดเร็ว หากพบว่าผู้ที่ถูกจับกุมตัวเป็นผู้บริสุทธิ์จะได้รับปล่อยตัวไป การให้อำนาจในการควบคุมตัวแก่เจ้าหน้าที่ ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ จะเป็นการลิดรอนสิทธิเสรีภาพของผู้ถูกจับกุมเป็นอย่างมาก

5. อำนาจอื่นๆ คือ อำนาจที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือได้รับมอบจากกฎหมายในการปฏิบัติในกฎหมายฉบับต่าง ๆ เช่น การยึด ควบคุมเรือ ยึดใบอนุญาตใช้เรือ ไล่ติดตามจับกุมการกระทำผิดขึ้นไปบนฝั่ง การใช้อาวุธยิงเรือ รื้อถอนทำลาย ยึดเครื่องมือที่ใช้ในการทำประมง ซึ่งเป็นอำนาจที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือได้รับตามกฎหมาย ทั้งนี้เนื่องจาก เป็นหน่วยงานหลักในการปฏิบัติการในทะเล และปฏิบัติหน้าที่ในฐานะเจ้าพนักงานของรัฐ จึงจำเป็นต้องมอบอำนาจในการปฏิบัติการบางอย่างไว้ให้ ซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานตำรวจแล้วจะเห็นว่ามีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ เจ้าพนักงานตำรวจโดยทั่วไป ซึ่งมีหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อย บ่มข้อมีอำนาจกระทำการบางอย่าง เช่น การตรวจค้น การตรวจสอบ การยึดวัตถุสิ่งของที่มีไว้เป็นความผิดหรือมีไว้เพื่อใช้ในการกระทำความผิด อำนาจอื่น ๆ ที่กฎหมายได้มอบอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือ จึงเป็นการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือ เพื่อใช้ในการพิทักษ์รักษากฎหมายและรักษาความสงบเรียบร้อยในทะเล

ขอบเขตการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือตามกฎหมายในแต่ละฉบับนั้น นอกจากจะมีความแตกต่างกันและก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติแล้ว ยังมีความสัมพันธ์กับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับปัจจุบันด้วย เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงให้มีบทบัญญัติในการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมากขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องของการตรวจค้น การจับกุม และการควบคุมตัวผู้ต้องหา ซึ่งมีผลกระทบโดยตรงในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเรือด้วย โดยจะขอ

กล่าวถึงบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกับอำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการสอบสวนคดีอาญาในหัวข้อ 4.3 ต่อไป

4.2 ความชำนาญในการสอบสวนคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ

จากการที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของการสอบสวนคดีอาญาไว้แล้วในบทที่ 2 การสอบสวนเป็นกระบวนการแรกที่มีบทบาทและความสำคัญในการดำเนินคดีอาญามากที่สุด เพราะเมื่อมีการกระทำผิดทางอาญาเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวง และดำเนินการทั้งหลายอื่นเพื่อพิสูจน์ความผิด และนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่ดังกล่าวย่อมได้แก่พนักงานสอบสวน หัวใจของการสอบสวนคดีอาญานั้น อยู่ที่ความรู้ความสามารถในการรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวง เพื่อที่จะพิสูจน์ให้ได้ว่าบุคคลที่กระทำความผิดนั้น ได้มีการกระทำความผิดจริง โดยอาศัยพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนรวบรวมมาได้ การสอบสวนคดีอาญามีได้มีวัตถุประสงค์มุ่งที่จะนำคนมาลงโทษแต่เพียงอย่างเดียว หากแต่มุ่งที่จะรวบรวมเสาะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ให้ได้ว่าผู้กระทำความผิดได้กระทำความผิดจริง กฎหมายจึงได้มอบอำนาจบางประการ เพื่อเอื้อประโยชน์ในการรวบรวมพยานหลักฐานแก่พนักงานสอบสวน นอกจากนี้ การสอบสวนคดีอาญาย่อมมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการฟ้องคดีอาญาโดยพนักงานอัยการ และการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล ทั้งนี้ เนื่องจากการฟ้องคดีอาญาจะต้องมีการสอบสวนมาก่อน⁶ เมื่อพนักงานสอบสวนได้รวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวง ให้แก่พนักงานอัยการแล้ว พนักงานอัยการย่อมต้องพิจารณาพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนรวบรวมมาว่า สามารถที่จะพิสูจน์ความผิดของผู้กระทำความผิดเพียงพอต่อการพิจารณาในชั้นศาลหรือไม่ หากไม่เพียงพออาจจะสั่งให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนเพิ่มเติม เมื่อพนักงานอัยการฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลแล้ว ศาลจะเป็นผู้พิจารณาความผิดและลงโทษที่ผู้กระทำความผิดสมควรได้รับ โดยอาศัยพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนเป็นผู้รวบรวมมานั่นเอง การรวบรวมพยานหลักฐานของพนักงานสอบสวนจึงมีความจำเป็นต้องกระทำโดยอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในการสอบสวนคดีอาญาเป็นอย่างดี นอกจากนั้น การสอบสวนคดีอาญาจะต้องกระทำด้วยความรวดเร็วอีกด้วย เพราะเมื่อมีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้น หากได้มีการรวบรวมพยานหลักฐานต่าง ๆ ในทันที ย่อมทำให้สามารถสืบหาตัวผู้กระทำความผิดที่แท้จริงได้ไม่ยากนัก

⁶ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 120

เมื่อได้พิจารณาถึงเจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับการมอบอำนาจและหน้าที่ให้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา ในความผิดตามกฎหมายบางฉบับแล้ว เจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับการแต่งตั้ง ย่อมมีอำนาจและหน้าที่เทียบเท่ากับพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาทุกประการซึ่งเท่ากับว่า หากมีการกระทำความผิดทางอาญาเกิดขึ้นในทะเล เจ้าหน้าที่ทหารเรือจะเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทนพนักงานสอบสวน และถือเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ หน่วยงานแรกที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมพยานหลักฐาน และดำเนินการทั้งหลายอื่นที่พึงจนกระทั่งถึงการจัดทำสำนวนการสอบสวนนั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือซึ่งมิได้รับการศึกษาอบรมมาโดยตรงทางด้านการสอบสวนคดีอาญา และขาดประสบการณ์ในการทำหน้าที่พนักงานสอบสวน เมื่อได้รับมอบอำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญาตามกฎหมายเจ้าหน้าที่ทหารเรือย่อมไม่อาจทราบได้ถึงความสำคัญและความจำเป็นของการสอบสวนคดีอาญาที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในการทำหน้าที่พนักงานสอบสวนนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ความชำนาญในการสอบสวนแล้ว ผู้ที่ทำหน้าที่พนักงานสอบสวน จะต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องของพยานหลักฐานในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงด้วยว่า พยานหลักฐานชิ้นใดที่สามารถใช้ยืนยันข้อเท็จจริงและมีความสำคัญและจำเป็นต่อการพิสูจน์ข้อเท็จจริงซึ่งสมควรแสดงให้ศาลเห็นด้วย จึงเป็นอีกปัญหาหนึ่งในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน ดังนั้น เมื่อพบเห็นการกระทำผิดกฎหมายที่มีโทษทางอาญา เจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงมักจะไม่ทำการสอบสวนเอง แต่จะจับกุมผู้กระทำความผิดส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป ทั้งนี้เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่ทราบถึงขั้นตอนการดำเนินการสอบสวนคดีอาญา เจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่ทำการสอบสวนเอง ทั้ง ๆ ที่กฎหมายได้มอบอำนาจและหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่ทหารเรือทำการสอบสวนคดีอาญา ซึ่งส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ทหารเรือ จะอาศัยอำนาจตาม พ.ร.บ. ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำความผิดบางอย่างทางทะเล ในการส่งสำนวนการสอบสวนให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไปแทนการดำเนินการสอบสวนเอง

หากจะมีการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานระหว่างเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เป็นพนักงานสอบสวนกับเจ้าหน้าที่ทหารเรือที่กฎหมายได้มอบอำนาจและหน้าที่ให้เป็นพนักงานสอบสวน ย่อมมีความแตกต่างกันในทางปฏิบัติอย่างมาก เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่ได้รับการศึกษาอบรมทางด้านกฎหมาย และการสอบสวนมาโดยเฉพาะ ทำให้ในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดกฎหมายในทะเลนั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือมักจะเกิดความไม่

---

⁷ สัมภาษณ์ น.อ.ศิริวัฒน์ ชนเพทย์, ผู้อำนวยการกองพระธรรมนูญ กรมสารบรรณทหารเรือ, เมื่อวันที่ 9 เม.ย.42

มั่นใจว่าการกระทำใดเป็นความผิดตามกฎหมาย และเจ้าหน้าที่จะมีอำนาจในการกระทำการใดๆ บ้าง เนื่องจากอำนาจที่ได้ให้ไว้ในกฎหมายต่าง ๆ มีความแตกต่างกัน เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่มีความรู้ในกฎหมายฉบับต่าง ๆ ที่ได้ให้อำนาจไว้ ก็ไม่กล้าที่จะกระทำการใด ๆ ลงไป เพราะจะเสี่ยงต่อการถูกฟ้องกลับ หรือเมื่อลงมือปฏิบัติการตามที่กฎหมายได้ให้อำนาจไว้แล้ว ก็จะนำตัวผู้ต้องหาส่งให้พนักงานสอบสวน เพื่อให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวน และจัดทำสำนวนการสอบสวนส่งให้พนักงานอัยการ เพื่อพิจารณาฟ้องผู้ต้องหาต่อศาลต่อไป เนื่องจากพนักงานสอบสวนที่เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจจะมีความชำนาญในการดำเนินคดีอาญาได้ดีกว่า เมื่อพิจารณาถึงองค์บุคคลในการทำหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวนนั้น ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา พนักงานสอบสวนได้แก่ ข้าราชการตำรวจที่มีชั้นยศตั้งแต่ร้อยตำรวจตรีขึ้นไป ซึ่งข้าราชการตำรวจที่มีชั้นยศ ร.ต.ต. ในปัจจุบันจะต้องมีการศึกษาวิชาทางด้านกฎหมาย และได้รับการอบรมทางการสืบสวนสอบสวนคดีอาญามาโดยเฉพาะก่อนที่จะปฏิบัติราชการ เมื่อเปรียบเทียบกับเจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับมอบอำนาจแล้ว จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่ทหารเรือนั้นมีข้อบกพร่องในด้านความรู้ความเข้าใจทางด้านกฎหมายและการดำเนินคดีอาญาเนื่องจากส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาอบรม มาทางด้านการใช้อาวุธ การเดินเรือและการยุทธการความเชี่ยวชาญในการดำเนินคดีอาญาของเจ้าหน้าที่ทหารเรือนี้เป็นปัญหาและอุปสรรคสำคัญประการหนึ่งในการที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือเมื่อจับกุมผู้กระทำผิดได้แล้ว มักจะไม่ทำการสอบสวนเองเนื่องจากขาดความรู้ความชำนาญในการสอบสวนและการดำเนินคดีอาญา ทั้งๆ ที่กฎหมายบางฉบับก็ได้มอบอำนาจและหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือสามารถทำการสอบสวนเองได้

อย่างไรก็ตาม ในเรื่องของความชำนาญในการสอบสวนคดีอาญา และความรู้ทางด้านพยานหลักฐานนั้น สามารถจัดการศึกษาอบรมให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นพนักงานสอบสวนได้ แต่การจัดการศึกษาอบรมนั้นจะไม่คุ้มค่า เพราะนอกจากความรู้ความสามารถในการสอบสวนแล้ว ผู้ที่ทำหน้าที่พนักงานสอบสวนจะต้องมีประสบการณ์ในการสอบสวนและมีความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นอย่างดี ในขณะที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีหน้าที่ปฏิบัติประจำในการเดินเรือ และการยุทธการ การมอบอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือให้มีอำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญา จึงไม่น่าจะมีความเหมาะสม ประกอบกับกฎหมายบางฉบับได้ให้อำนาจในการใช้ดุลยพินิจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นอย่างมาก โดยที่มีได้มีองค์กรในกระบวนการยุติธรรม องค์กรใดองค์กรหนึ่งทำการตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือแต่อย่างใด ซึ่งอาจจะขัดแย้งกับแนวความคิดในการบริหารกิจการของรัฐสมัยใหม่ที่มีการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในทุก ๆ ด้าน ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงสมควรที่จะพิจารณาถึงความเหมาะสม และบท

บาทของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาว่าสมควรมีอยู่แค่ไหน เพียงใด ดังจะได้กล่าวไว้ในหัวข้อ 4.4 ต่อไป

4.3 บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญกับอำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการสอบสวนคดีอาญา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 ได้มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนคดีอาญาโดยเฉพาะในเรื่องของการจับกุม การตรวจค้น และการควบคุม ในคดีอาญาที่มีผลเป็นการเปลี่ยนแปลงการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่เดิม กล่าวคือ ในคดีอาญา การจับและคุมขังบุคคลใด จะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือผู้นั้นได้กระทำความผิดซึ่งหน้า หรือมีเหตุจำเป็นอย่างอื่นให้จับได้โดยไม่มีหมายและในเรื่องของผู้ถูกจับซึ่งถูกควบคุมอยู่นั้น ต้องถูกนำตัวไปศาลภายในสี่สิบแปดชั่วโมงนับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับถูกนำตัวไปถึงที่ทำการของพนักงานสอบสวน⁸ และในเรื่องของการค้นนั้น การค้นในที่โรฐานจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะมีคำสั่งหรือหมายของศาล หรือมีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ⁹

ในเรื่องของการตรวจค้น จับกุมและควบคุมนั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเลนั้น ก็ได้มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจในการจับกุม ตรวจค้น และควบคุมตัวผู้ถูกจับกุมไว้ด้วย โดยที่ในการปฏิบัติหน้าที่ในการตรวจค้น และจับกุมของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ นั้น มีอำนาจเทียบเท่ากับพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ กล่าวคือแต่เดิมนั้นพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ สามารถจับกุมได้โดยไม่ต้องมีหมายจับ และตรวจค้นในที่โรฐานได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น แต่เนื่องจากรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติหลักการจับ หรือหมายจับ หมายค้น ให้ออกโดยศาล ซึ่งสอดคล้องกับหลักมาตรฐานสากล ที่มุ่งให้ความคุ้มครองประชาชนว่าศาลต้องเป็นองค์กรที่ตรวจสอบเหตุการณ์จับและการค้น ซึ่งเท่ากับยกเลิกอำนาจการออกหมายจับโดยพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่โดยปริยาย¹⁰

⁸รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 277

⁹เรื่องเดียวกัน, มาตรา 238

¹⁰ณรงค์ ใจหาญ, 'หลักประกันสิทธิของประชาชนในคดีอาญาใหม่; ปัจจุบันและทศวรรษหน้า (2540-2550)', วารสารบทบัญญัติ 2 (มิถุนายน 2540) : 75.

นอกจากนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้วมีความเห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 238 ได้ยกเลิกหลักการที่ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ออกหมายค้นตามมาตรา 58 (3) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และให้ศาลเท่านั้นเป็นผู้มีอำนาจออกหมายค้นได้ การที่มาตรา 92 วรรคสอง บัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นในที่สาธารณะด้วยตนเองไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีนี้อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ก็เป็นหลักการอันสืบเนื่องมาจาก มาตรา 58 (3) ดังกล่าว จึงได้กำหนดให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นในที่สาธารณะโดยไม่มีหมายค้นโดยถือว่าเป็นตนเป็นหมายในตัวเอง ฉะนั้น บทบัญญัติในมาตรา 92 วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ในส่วนที่บัญญัติให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ค้นด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีนี้อาจออกหมายค้นได้ จึงขัดต่อบทบัญญัติมาตรา 238 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา 6 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย¹¹

ดังนั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับมอบอำนาจตามกฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ย่อมถูกยกเลิกอำนาจในการจับกุม และตรวจค้น โดยไม่ต้องมีหมายไปด้วย จากบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่มีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ นั้น จะขอกล่าวถึงโดยละเอียด ซึ่งแยกประเภทแต่ละอำนาจได้ดังต่อไปนี้

1. อำนาจในการตรวจค้น

อำนาจในการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ นั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือได้รับมอบอำนาจในการตรวจค้นบุคคล และตรวจค้นสิ่งของต่างๆ ที่อยู่บนเรือด้วย ซึ่งในการตรวจค้นตัวบุคคลนั้นในการปฏิบัติการจะต้องนำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับ กล่าวคือ ต้องเป็นกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่า บุคคลนั้นมีสิ่งของในความครอบครอง เพื่อจะใช้ในการกระทำความผิด หรือซึ่งได้มาโดยการกระทำความผิด หรือซึ่งมีไว้เป็นความผิด¹² ในการตรวจค้นตัวบุคคลนั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือย่อมมีโอกาสในการปฏิบัติต่อเมื่อได้มีการขึ้นไปตรวจค้น

¹¹คำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ 2/2541 เรื่องรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

¹²ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 93

บนเรือที่ต้องสงสัยแล้ว จึงจะทำการตรวจค้นบุคคลในเรือโดยอาศัยเหตุแห่งการค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ปัญหาที่จะต้องพิจารณาต่อไปคือว่า การขึ้นไปตรวจค้นบนเรือที่แล่นอยู่ในบริเวณน่านน้ำไทยของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ นั้น จะถือเป็นการค้นในทীরโหลวน ซึ่งจะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือไม่ สิ่งที่จะต้องพิจารณาในลำดับแรก คือ เรือจะมีสถานะเป็นทীরโหลวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหรือไม่ คำว่า “ทীরโหลวน” ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาหมายความว่า ความถึงที่ต่าง ๆ ซึ่งมีไซท์สาธารณสถานตั้งบัญญัติไว้ในกฎหมายลักษณะอาญา¹³ และ “สาธารณสถาน” ตามประมวลกฎหมายอาญา หมายความว่า สถานที่ใดๆ ซึ่งประชาชนมีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้¹⁴ จะเห็นได้ว่า ทীরโหลวนนั้นย่อมหมายความว่าสถานที่ต่างๆ ที่ประชาชนไม่มีความชอบธรรมที่จะเข้าไปได้ เช่น บ้านเรือนเคหสถานของบุคคลอื่น ซึ่งคำว่า “เคหสถาน” ตามประมวลกฎหมายอาญา ย่อมถือเป็นทীরโหลวนด้วย เนื่องจากประชาชนโดยทั่วไปไม่มีสิทธิอันชอบธรรมในการเข้าไปในเคหสถานของบุคคลอื่นได้ หากฝ่าฝืนเข้าไปในเคหสถานของบุคคลอื่นโดยปราศจากเหตุอันสมควร ย่อมมีความผิดฐานบุกรุกได้ และคำว่า “เคหสถาน” ตามประมวลกฎหมายอาญา หมายความว่า ที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัย เช่น เรือน โรง เรือ หรือแพ ซึ่งคนอยู่อาศัย และให้หมายความรวมถึงบริเวณของที่ซึ่งใช้เป็นที่อยู่อาศัยนั้นด้วย จะมีรั้วล้อมหรือไม่ก็ตาม¹⁵

จากความหมายของคำว่า “ทীরโหลวน” นั้น ย่อมหมายความว่าเฉพาะสถานที่ที่มีลักษณะติดตื้นอยู่กับที่โดยสภาพของมันเอง เช่น อาคารบ้านเรือน แต่เนื่องจากเรือนั้นมีรูปลักษณะแตกต่างจากทীরโหลวนตามความหมายทางกฎหมาย ตรงที่เรือนั้นมีความสามารถในการเคลื่อนที่ได้ จึงมีปัญหว่าสิ่งที่เคลื่อนที่ได้จะถือเป็นสถานที่ได้หรือไม่ และจะถือว่าเป็นทীরโหลวนหรือที่สาธารณสถานได้หรือไม่ สำหรับปัญหาดังกล่าว การพิจารณาว่า เรือจะเป็นทীরโหลวนหรือไม่นั้น อาจจะก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ 2 แนวทางคือ หากถือว่าเป็นทীরโหลวน ย่อมก่อให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติการของเจ้าพนักงานของรัฐที่พบเห็นการกระทำผิดกลางทะเล หากมีเหตุอันควรสงสัย เช่น มีการแล่นเรือหลบหนี ได้ส่งอาณัติสัญญาณให้หยุดก็ไม่ยอมหยุด เจ้าหน้าที่ต้องมีหมายค้นซึ่งออกให้โดยศาล ซึ่งในขณะนั้นย่อมไม่สามารถกระทำได้ เพราะเป็นเหตุการณ์เฉพาะ

¹³ ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 2(13)

¹⁴ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 1(3)

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 1(4)

หน้า หากไม่มีหมายค้นจากศาล เจ้าหน้าที่ก็ไม่สามารถหยุดเรือเพื่อเข้าทำการตรวจค้นได้ นอกจากนี้ หากมีการออกหมายค้น กฎหมายได้บัญญัติให้ต้องกำหนด วัน เวลา ที่จะทำการค้น¹⁶ ซึ่งถ้าเป็น ยานพาหนะที่สามารถเคลื่อนที่ได้ตลอดเวลา จะทำให้ไม่สามารถค้นได้ตรงเวลา แต่ถ้าหากว่าไม่ถือ ว่าเรือเป็นที่รโหฐานก็อาจเกิดปัญหาได้อีกเช่นกัน กล่าวคือ ในปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบของ เรือให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกใกล้เคียงกับบ้าน เช่น เรือเดินสมุทรที่ใช้รับส่งคนโดยสาร หรือนักท่องเที่ยว ซึ่งต้องพักอาศัยนอนอยู่ในเรือหลายวันหลายคืน สภาพการอยู่อาศัยเหมือนกับ บ้านพักทุกประการ ถ้าจะถือว่าเรือประเภทดังกล่าวไม่เป็นที่รโหฐานก็ดูเหมือนว่าผู้ถูกค้นจะไม่ได้ รับความคุ้มครองในสิทธิการอยู่อาศัยอย่างปกติสุขเท่าที่ควร¹⁷

จากเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้เขียนเห็นว่า การที่จะกำหนดให้เรือเป็นที่ รโหฐานหรือไม่นั้น น่าจะประกอบด้วยองค์ประกอบสองประการ คือ เรือที่จะถือว่าเป็นที่รโหฐาน นั้นจะต้องเป็นเรือที่มีการพักอาศัยอยู่บนเรือนั้นในลักษณะของเคหสถาน และมีได้มีการเคลื่อนที่ เช่น เรือที่มีการพักอาศัย และจอดอยู่ที่ท่าเรือการตรวจค้นเรือดังกล่าวเท่ากับเป็นการตรวจค้นในที่ รโหฐานซึ่งจำต้องมีหมายค้นจากศาล หากปรากฏว่าเรือนั้นมีการพักอาศัยและอยู่ระหว่างเคลื่อนที่ ในน่านน้ำก็ไม่น่าจะเป็นที่รโหฐาน หากแต่ถือว่าเป็นยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง ซึ่งแม้ว่าจะมี การพักอาศัยอยู่ แต่อยู่ในระหว่างการเดินทาง เรือนั้นก็ถือเป็นยานพาหนะมิใช่ที่รโหฐาน ซึ่งเจ้าหน้าที่ มีอำนาจในการตรวจค้นได้ โดยไม่ต้องมีหมาย ซึ่งในเรื่องนี้ดูจะสอดคล้องกับการค้นรถยนต์ใน ประเทศสหรัฐอเมริกา ปรากฏตามคู่มือว่าด้วยการค้นและยึดซึ่งพิมพ์เผยแพร่โดยกระทรวงยุติธรรม ในเรื่องทฤษฎี “สิ่งที่อยู่ในที่โล่ง” อาจนำมาใช้กับยานพาหนะได้ ยิ่งกว่านั้นสิ่งใดก็ตามที่อาจเปิดเผย ได้โดยใช้ไฟฉายส่องเข้าไปในรถเวลากลางคืนก็ถือว่าเป็นสิ่งที่อยู่ในที่โล่ง¹⁸ โดยทั่วไปหากมีเหตุ อันควร มิใช่เห็นแต่สงสัยเท่านั้นที่จะใช้เป็นเหตุในการขอค้นยานพาหนะ ก็ไม่จำเป็นต้องมีหมายค้น หากยานพาหนะนั้นกำลังเดินทาง หรืออาจจะเดินทางไปได้ ทั้งนี้ ด้วยเหตุที่มันอาจเคลื่อนที่ออกไป นอกเขตอำนาจศาล และเนื่องจากลักษณะแตกต่างเฉพาะตัวระหว่างยานพาหนะกับบ้านเรือนที่อาจ

¹⁶ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 60(4)(ค)

¹⁷ จุติ ธรรมโนวนิช. “การค้น” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทนิติศาสตร์ ภาควิชานิติศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532), หน้า 136

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, หน้า 12

ทำการค้นรถยนต์ หรือเรือได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีหมาย โดยอาศัยข้อเท็จจริงที่ไม่อาจใช้เป็นเหตุผล ข้ออ้าง ในการค้นที่พักอาศัย หรือทำการค้น โดยไม่ต้องมีหมายค้น¹⁹

ดังนั้น การค้นโดยเจ้าหน้าที่ทหารเรือในเรือที่เคลื่อนที่อยู่ในน่านน้ำไทยนั้น ในความเห็นของผู้เขียน น่าจะกระทำได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น โดยถือว่าเป็นการค้นยานพาหนะ หากแต่การค้นนั้นจะต้องเป็นกรณีที่มีเหตุจำเป็นและเร่งด่วน ซึ่งไม่อยู่ในวิสัยที่จะขอหมายจากศาล ได้

2. อำนาจในการจับกุม

ในการปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการจับกุมผู้กระทำผิดนั้น ไม่น่าจะเกิด ปัญหาเกี่ยวกับการขอหมายแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะลักษณะของการกระทำผิด โดยส่วนใหญ่จะ เกิดขึ้นต่อหน้าเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ซึ่งลาดตระเวนตรวจการณ์อยู่ในบริเวณน่านน้ำไทย หรืออาจจะเป็น ความผิดซึ่งหน้า ในกรณีที่ขึ้นไปตรวจค้นบนเรือแล้ว พบเห็นการกระทำผิด เช่น มีการลักลอบ นำยาเสพติด ของหนีภาษีหรือคนเข้าเมือง เข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งเจ้าหน้าที่ทหารเรือย่อมมี อำนาจในการจับกุมผู้กระทำผิดได้ เพราะเป็นความผิดซึ่งหน้า ซึ่งเจ้าหน้าที่สามารถจับกุมได้โดยไม่ต้องมีหมาย

3. อำนาจในการควบคุม

จากการศึกษาถึงขอบเขตการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ จะเห็นได้ว่า บทบัญญัติในเรื่องการควบคุมผู้ถูกจับกุมนั้น บัญญัติไว้แตกต่างกันและขัดต่อบทบัญญัติแห่ง รัฐธรรมนูญโดยชัดแจ้ง เนื่องจากระยะเวลาในการควบคุมผู้ถูกจับกุมโดยเจ้าหน้าที่ทหารเรือ นั้น ได้กำหนดเวลาไว้ยาวนานเป็นพิเศษ และยังมีให้นับเป็นระยะเวลาควบคุมตามประมวลกฎหมายวิธี พิจารณาความอาญาอีกด้วย

อำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหาเป็นอีกเรื่องหนึ่ง ซึ่งสมควรนำมาพิจารณาอย่าง รอบคอบเนื่องจากอำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหา หรือผู้ถูกจับของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในปัจจุบัน

¹⁹ วิโรจน์ สัตถาวร, พ.ต.ท., "การค้นเรือพาณิชย์ในทะเลอาณาเขต"(วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ๒ 2540)หน้า 87

นั้นแตกต่างกับบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาอาญาเป็นอย่างมาก^{*} ในเรื่องของระยะเวลาในการควบคุมตัวผู้ต้องหา เนื่องจากอำนาจในการควบคุมตัวผู้ต้องหาตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ ที่ได้มอบให้กับเจ้าหน้าที่ทหารเรื่อนั้นมีระยะเวลายาวนานมาก บางฉบับ 7 วัน บางฉบับมากถึง 30 วัน ซึ่งเจตนารมณ์ในการให้อำนาจควบคุมตัวผู้ต้องหาที่ยาวนานดังกล่าว เนื่องมาจากการนำผู้ต้องหาส่งมอบให้พนักงานสอบสวน ซึ่งอยู่บนพื้นที่ทางบกนั้น จะต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทางในทะเลเป็นเวลานาน ซึ่งไม่แน่นอนว่าจะต้องใช้ระยะเวลาในการเดินทางกี่วัน ทั้งนี้อยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศและการเดินเรือด้วย

อย่างไรก็ตาม การมอบอำนาจในการควบคุมตัวผู้ถูกจับกุมเป็นระยะเวลาที่ยาวนานเกินไปนั้น จะเป็นการลิดรอนสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกจับกุมเป็นอย่างมาก หากมีการจับผู้บริสุทธิ์และถูกควบคุมตัวเป็นเวลานานนั้น จะทำให้ผู้ถูกจับกุมกลายเป็นผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการถูกควบคุมตัวโดยที่ไม่มีความผิดได้ อำนาจในการควบคุมตัวของเจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงสมควรจะเปลี่ยนเป็นการนำผู้ถูกจับกุมส่งมอบให้กับพนักงานสอบสวน โดยไม่ชักช้าเท่านั้น เพื่อให้พนักงานสอบสวนได้ดำเนินการต่อไป โดยการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเรื่อนั้น ควรจะปฏิบัติหน้าที่โดยให้มีอำนาจและหน้าที่ในการตรวจค้น จับกุมและนำตัวส่งพนักงานสอบสวน ซึ่งคล้ายกับการปฏิบัติหน้าที่ ของเจ้าพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเท่านั้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรื่อนั้นขาดความรู้ความชำนาญในด้านการสอบสวนและการดำเนินคดีอาญาเหมือนกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและหากจะให้มีการมอบอำนาจการสอบสวน การควบคุมตัวผู้ต้องหาให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารแล้วจะเป็นการทำให้เจ้าหน้าที่ฝ่ายทหารเข้ามามีบทบาทในกระบวนการยุติธรรมทางอาญามากเกินไป

บทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเรือดังที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงสมควรที่จะมีการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือเสียใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และนอกจากขอบเขตการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือแล้ว สถานะทางกฎหมายและบทบาทของเจ้าหน้าที่ทหารเรือก็เป็นอีกเรื่องหนึ่งที่เหมาะสมที่จะหยิบยกขึ้นมาพิจารณาดังจะได้กล่าวในหัวข้อต่อไป

---

^{*}รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2540 มาตรา 237 และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 87 ให้อำนาจควบคุมผู้ต้องหาไว้เพียง 48 ชั่วโมง นับแต่เวลาที่ผู้ถูกจับมาถึงที่ทำการของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเท่านั้น

4.4 เจ้าหน้าที่ทหารเรือกับบทบาทในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

เมื่อได้พิจารณาถึงขอบเขตการใช้อำนาจ และสถานะทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในการป้องกัน และปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเลแล้ว จะเห็นได้ว่า สมควรมีการปรับปรุงในเรื่องของสถานะทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่ทหารเรือในกฎหมายบางฉบับที่ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจและหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญา โดยมีสถานะเป็นพนักงานสอบสวนนั้น เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือขาดความรู้ความเข้าใจในการสอบสวนคดีอาญา และการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีสถานะเป็นพนักงานสอบสวนนั้น ทำให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเข้ามามีบทบาทเป็นหนึ่งในหน่วยงานของรัฐในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ทั้ง ๆ ที่มีใช้เป็นการกิจ หรือหน้าที่หลักของเจ้าหน้าที่ทหารเรือแต่อย่างใด และการสอบสวนคดีอาญานั้นมีส่วนสัมพันธ์กับองค์กรของรัฐ องค์กรอื่นในการดำเนินคดีอาญา การสอบสวนคดีอาญา จึงสมควรที่จะกระทำโดยเจ้าพนักงานของรัฐที่มีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน

บทบาทที่เหมาะสมของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาน่าจะได้แก่ บทบาทของผู้ช่วยเหลือพนักงานสอบสวน ในการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงและนำตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษในเบื้องต้น กล่าวคือ ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการสืบสวนและสอบสวนเบื้องต้นในความผิดที่มีโทษทางอาญาที่เกิดขึ้นในทะเล และมีวิธีการดำเนินการในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือสามารถปฏิบัติได้ และสอดคล้องกับภารกิจหน้าที่ประจำของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ

การที่กำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือ มีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม และรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นให้กับพนักงานสอบสวน โดยไม่ชักช้านั้น เจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับมอบอำนาจย่อมเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติการ เนื่องจากไม่ต้องพะวงว่าตนมีอำนาจกระทำหรือไม่ และเมื่อจับกุมผู้กระทำผิดได้แล้ว ก็ไม่ต้องกังวลเรื่องการสอบสวน เนื่องจากไม่มีความรู้ความชำนาญ เพราะเมื่อจับกุมผู้กระทำผิดได้แล้ว ก็ต้องรีบนำผู้ที่ถูกจับกุมส่งให้พนักงานสอบสวน เพื่อให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป การกำหนดให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจดังกล่าว จึงจะเป็นการเหมาะสมกว่าการที่จะมอบอำนาจและหน้าที่ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นพนักงานสอบสวน

4.5 แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับอำนาจสอบสวนของเจ้าหน้าที่ทหารเรือตาม กฎหมายฉบับต่าง ๆ

จากการพิจารณากฎหมายที่ได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือในแต่ละฉบับแล้ว จะพบว่าเจ้าหน้าที่ทหารเรือ นั้น ได้รับมอบอำนาจในการสอบสวนโดยตัวบทกฎหมาย และโดยคำสั่งของฝ่ายบริหาร เช่น กระทรวงคมนาคม(กรมเจ้าท่า) กระทรวงการคลัง(กรมศุลกากร) อำนาจที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือได้รับโดยคำสั่งของฝ่ายบริหารนั้น มีเพียงการตรวจค้น และจับกุมเท่านั้นไม่ได้มีอำนาจในการสอบสวนคดีอาญาด้วย และการมอบอำนาจเช่นนี้ก็สอดคล้องกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ แต่เมื่อพิจารณาถึงอำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือที่ได้รับตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจโดยตรงแล้ว จะเห็นได้ว่าการมอบอำนาจที่แตกต่างกัน กล่าวคือ บางฉบับให้อำนาจและหน้าที่เป็นพนักงานสอบสวน บางฉบับให้อำนาจและหน้าที่ในการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้น บางฉบับให้อำนาจในการควบคุม แต่บางฉบับก็มีได้ให้อำนาจในการควบคุม ซึ่งความแตกต่างทางกฎหมายในแต่ละฉบับที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานของเจ้าหน้าที่ทหารเรือดังกล่าวนี้เองจึงสมควรที่จะมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

แนวทางที่ 1 ออกกฎหมายฉบับใหม่โดยให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม การกระทำผิดกฎหมายที่มีโทษทางอาญาในทะเลทุกประเภทความผิด เพื่อให้การปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน

แนวทางนี้เป็นแนวทางที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการตรวจค้น และจับกุมการกระทำผิดกฎหมายที่มีโทษทางอาญาที่เกิดขึ้นในทะเลทุกประเภท ซึ่งจะมีผลดีในด้านการปฏิบัติการทางเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ทั้งนี้ เพราะเจ้าหน้าที่ทหารเรือย่อมเกิดความมั่นใจในการปฏิบัติว่ามีอำนาจในการปฏิบัติการได้ นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ในกรณีที่มีความผิดทางอาญาประเภทใหม่ ๆ เกิดขึ้นมาก็สามารถที่จะอ้างอิงอำนาจจากกฎหมายที่ออกมาใหม่นี้ได้ แต่อย่างไรก็ตาม การมอบอำนาจในการตรวจค้น จับกุมความผิดอาญาทุกประเภทที่เกิดขึ้นในทะเลให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือย่อมทำให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจเทียบเท่ากับเจ้าหน้าที่ตำรวจในกรณีความผิดที่เกิดขึ้นในทะเลและทำให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือเข้ามามีบทบาทในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการขัดต่อหลักสากลที่ไม่มีปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ทหารเรือจะเข้ามามีบทบาทในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของพลเรือนแต่อย่างใด

แนวทางที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายฉบับต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม และควบคุมตัวผู้ถูกจับกุมนำส่งให้พนักงานสอบสวนโดยไม่ชักช้าเท่าที่จำเป็น

เนื่องจากการสอบสวนคดีอาญามีความจำเป็นและสำคัญต่อการดำเนินการคดีอาญาดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น การมอบอำนาจสอบสวนให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือนั้นได้ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือไม่ได้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในงานสอบสวน อีกทั้งการสอบสวนคดีอาญาที่เกิดขึ้นในทะเลก็มีเจ้าหน้าที่ หรือภารกิจหลักของเจ้าหน้าที่ทหารเรือแต่อย่างใด การมอบอำนาจสอบสวนให้กับเจ้าหน้าที่ทหารเรือจึงดูไม่เหมาะสม เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายที่ได้มอบอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการสอบสวนนั้น มีอยู่เพียง 2 ฉบับ คือ พ.ร.บ. ให้อำนาจทหารเรือปราบปรามการกระทำผิดบางอย่างทางทะเล และ พ.ร.บ. ว่าด้วยสิทธิการประมงในเขตการประมงไทย ส่วนกฎหมายที่ได้ให้อำนาจในการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือก็มีเพียง 2 ฉบับเช่นกัน คือ พ.ร.บ. ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับสถานที่ผลิตปิโตรเลียมในทะเล และ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการกระทำอันเป็นโจรสลัด ส่วนกฎหมายฉบับอื่นก็ได้มอบอำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือในการตรวจค้น จับกุม และนำตัวผู้ถูกจับกุมส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินการต่อไป ทั้งสิ้นเพื่อให้การปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นไปในแนวทางเดียวกัน และสอดคล้องกับความสามารถในการปฏิบัติอย่างเหมาะสมที่สุด จึงสมควรทำการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายทั้ง 4 ฉบับดังกล่าวให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการตรวจค้น จับกุม และนำตัวผู้ถูกจับกุมส่งพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการต่อไปเท่าที่จำเป็น

แต่อย่างไรก็ตาม การมอบอำนาจให้แก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือในการตรวจค้น จับกุม และนำตัวผู้ถูกจับกุมส่งให้พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการต่อไป โดยที่มิได้มีการมอบอำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐานเบื้องต้นให้แก่พนักงานสอบสวนเลขนั้น ย่อมทำให้พนักงานสอบสวนที่ได้รับมอบตัวผู้ถูกจับกุมนั้น มีความลำบากในการรวบรวมพยานหลักฐาน เพราะการกระทำผิดไปเกิดขึ้นในทะเลมิใช่พื้นที่ทางบก หากได้มีการจับกุมผู้กระทำผิดในทะเล และมีได้มีการรวบรวมพยานหลักฐานเอาไว้ เมื่อนำตัวผู้ถูกจับกุมมอบให้พนักงานสอบสวนแล้ว ผู้ถูกจับกุมอาจจะให้การปฏิเสธได้ และเมื่อให้การปฏิเสธพยานหลักฐานที่พนักงานสอบสวนทำการรวบรวมโดยที่ไม่ได้กระทำโดยเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ก็อาจจะไม่เพียงพอในการยืนยันความผิดของผู้กระทำผิดได้ ประกอบกับเจ้าหน้าที่ทหารเรือเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานแรกที่มีโอกาสใกล้ชิดและสัมผัสกับข้อเท็จจริงในการกระทำผิดจึงสมควรให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการรวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวกับการกระทำผิดในเบื้องต้นเพื่อส่งมอบให้แก่พนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินการต่อไปด้วย

เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายที่ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ทหารเรือฉบับต่าง ๆ แล้ว จะเห็นได้ว่า ลักษณะของการกระทำผิด ขอบเขตอำนาจของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ และสถานะทางกฎหมายของเจ้าหน้าที่ทหารเรือมีความแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ จึงสมควรนำแนวทางแก้ไขปัญหาในแนวทางที่ 1 และ 2 มาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหากล่าวคือ ควรมีการออกกฎหมายฉบับใหม่เป็นกฎหมายเกี่ยวกับการกระทำความผิดที่มีโทษทางอาญาในทะเล และวิธีปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายที่มีโทษทางอาญาในทะเล โดยผู้เขียนขอกร่างกฎหมายที่น่าจะเป็นไปได้ดังนี้

ร่าง

พระราชบัญญัติว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในน่านน้ำไทย

พ.ศ....

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในน่านน้ำไทย”

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา 3 บรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้ว ในพระราชบัญญัตินี้ หรือที่มีข้อความขัด หรือแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้ให้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“น่านน้ำไทย” หมายความว่า บรรดาน่านน้ำที่อยู่ภายใต้อธิปไตยของประเทศไทย

“เรือ” หมายความว่า ยานพาหนะทางน้ำทุกชนิด ไม่ว่าจะใช้เพื่อบรรทุก ลำเลียง โดยสาร ลาก ชู ดัน ยก ชุดหรือลอก รวมทั้งยานพาหนะอย่างอื่นที่สามารถใช้น้ำได้ทำนองเดียวกัน

“เจ้าหน้าที่ทหารเรือ” หมายความว่า นายทหารเรือประจำการชั้นสัญญาบัตรที่มีหน้าที่ปฏิบัติการในเรือแห่งราชนาวีในระหว่างที่เรือนั้นแล่นอยู่ในเขตน่านน้ำไทย

“พนักงานสอบสวน” หมายความว่า พนักงานสอบสวน ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

“การสืบสวนสอบสวนเบื้องต้น” หมายความว่า การแสวงหาข้อเท็จจริง และหลักฐาน รวบรวมพยานหลักฐาน หรือดำเนินการทั้งหลายอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ซึ่งได้กระทำไปเกี่ยวกับความผิดที่กล่าวหา เพื่อที่จะทราบข้อเท็จจริง หรือทราบรายละเอียดแห่งความผิด หรือพิสูจน์ความผิด หรือเพื่อให้ได้ตัวผู้กระทำความผิดมาส่งให้แก่พนักงานสอบสวนต่อไป

มาตรา 5 ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจในการปฏิบัติการดังต่อไปนี้ เมื่อพบการกระทำผิดกฎหมายซึ่งมีโทษทางอาญา ในเขตน่านน้ำไทย

1. สั่งหรือบังคับให้เรือ หรืออากาศยาน หยุดหรือไปยังที่แห่งใดแห่งหนึ่ง หรือลงยังสนามบิน หรือที่ขึ้นลงชั่วคราวแห่งใดแห่งหนึ่ง เพื่อความสะดวกในการตรวจค้น สอบสวนหรือดำเนินคดี
2. ตรวจค้นเรือหรืออากาศยาน โดยไม่ต้องมีหมายจากศาล ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างเร่งด่วนและไม่อยู่ในวิสัยที่จะขอหมายจากศาลได้
3. สืบสวนสอบสวนเบื้องต้นผู้ควบคุมเรือ หรืออากาศยาน ตลอดจนบุคคลในเรือหรืออากาศยาน
4. ถ้าการตรวจค้น หรือสืบสวนสอบสวนเบื้องต้น มีเหตุอันควรสงสัยว่าจะมีหรือได้มีการกระทำผิดกฎหมายซึ่งมีโทษทางอาญา ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจจับกุม และควบคุมผู้ต้องสงสัย ตลอดจนควบคุมเรือ หรืออากาศยาน และสิ่งของที่จะใช้ หรือได้ใช้ในการกระทำความผิด หรือได้มาจากการกระทำความผิด

มาตรา 6 ถ้าการสืบสวนสอบสวนเบื้องต้นไม่ปรากฏว่า ผู้ควบคุมเรือหรืออากาศยาน และบุคคลในเรือ หรืออากาศยานได้กระทำความผิดกฎหมายซึ่งมีโทษทางอาญา ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือปล่อยเรือ หรืออากาศยาน และผู้ควบคุมเรือ หรืออากาศยาน ตลอดจนบุคคลในเรือหรืออากาศยานนั้นทันที

มาตรา 7 เมื่อเจ้าหน้าที่ทหารเรือได้ปฏิบัติการเท่าที่จำเป็นตามมาตรา 5 แล้ว ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือแจ้งให้พนักงานสอบสวนท้องที่ที่อยู่ใกล้เคียงที่สุดทราบในโอกาสแรกพร้อมทั้งส่งตัวผู้ต้องหาพร้อมด้วยเรือหรืออากาศยาน และสิ่งของที่ยึดไว้และบันทึกทั้งปวงที่เกี่ยวข้องในคดีที่ทำไว้ไปยังพนักงานสอบสวนท้องที่ที่อยู่ใกล้เคียงที่สุดโดยไม่ชักช้า เว้นแต่ในกรณีที่เป็นเรือหรืออากาศยานหรือสิ่งของอื่นที่พนักงานสอบสวนไม่อาจเก็บรักษาไว้ได้ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือยึดไว้แทนพนักงานสอบสวน

มาตรา 8 ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือ จัดส่งผู้ต้องหาให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไป มิให้นำระยะเวลาในการเดินทางตามปกติ ซึ่งได้กระทำมาก่อนที่จะนำตัวผู้ต้องหาส่งให้แก่พนักงานสอบสวนนั้น เป็นระยะเวลาควบคุมผู้ต้องหาของพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 9 เจ้าหน้าที่ทหารเรือยังคงดำรงไว้ซึ่งอำนาจในการไล่ตาม ติดตามตามที่กฎหมายอื่นได้บัญญัติไว้

มาตรา 10 ในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทหารเรือ ให้เจ้าหน้าที่ทหารเรือมีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองและตำรวจ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา 11 ความผิดตามที่บัญญัติไว้ในบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้ชำระที่ศาลอาญา แต่ถ้การสอบสวนได้กระทำในท้องที่ที่อยู่ในเขตอำนาจของศาลใด ให้ชำระที่ศาลนั้นได้ด้วย

มาตรา 12 หากการกระทำผิดได้กระทำนอกราชอาณาจักรให้นำมาตรา 20 แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้โดยอนุโลม

ในกรณีจำเป็นให้พนักงานสอบสวนแห่งท้องที่ที่เจ้าหน้าที่ทหารเรือนำผู้ต้องหาไปส่งตามมาตรา 7 มีอำนาจสอบสวนในระหว่างรอคำสั่งจากอัยการสูงสุด

มาตรา 13 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

หมายเหตุ: เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากเจ้าหน้าที่ทหารเรือได้รับมอบอำนาจในการปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเลตามกฎหมายฉบับต่าง ๆ แตกต่างกันไป จึงสมควรกำหนดแนวทางและวิธีปฏิบัติในการป้องกันและปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายในทะเลให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีของพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้